

Un estiu de cinema a Begur

crònica

Les distribuïdores acostumen a jugar males passades. Marginen pel·lícules i les condemnen al fracàs -el propòsit de les Jornades Cinematogràfiques de Begur, precisament, és no oblidar-les-. Però, a més, a vegades, prometen la còpia d'un film i no es preocupen de fer-la arribar. Una tarda del passat mes de setembre, "De repente, el último verano" - l'excel·lent i tensa pel·lícula de Joseph Leo Mankiewicz, basada en un drama de Tennessee Williams i protagonitzada per Katherine Hepburn, Elizabeth Taylor i Montgomery Clift - havia d'exhibir-se per primera vegada en una sala de cinema a Begur. La còpia, però, no va arribar i l'estrena encara està pendent.

Evidentment, hi ha moltes altres pel·lícules que mai no s'han exhibit a Begur, però el cas de "De repente, el último verano" és especial perquè, a final de la dècada del cinquanta, s'hi van rodar diverses seqüències clau de la pel·lícula. Dels tres grans protagonistes, només Liz Taylor es va desplaçar a Begur, però és clar que la presència no va passar desapercebuda, així com la fascinació i els recursos propis de la indústria de Hollywood. Nombrosos extres i curiosos no van desapropiar l'ocasió de veure també de prop una gran estrella i viure les circumstàncies d'un rodatge.

Uns anys abans, Ava Gardner havia impressionat força, amb la seva bellesa, la seva turmentada sexualitat, els seus amors amb Màrius Cabré, i les bufetades que es va repartir amb Frank

Sinatra a la Gavina de S'Agaró. Elizabeth Taylor, malgrat que l'esplendor de Hollywood començava a decaure, es pot considerar com una de les últimes grans representants de l'"Star System". Aleshores, per què és tanta la relació d'Ava Gardner (Pandora) amb Tossa i tan escassa la de Liz Taylor ("De repente, el último verano") amb Begur?

És cert que la fesomia de Tossa - transformada en Esperanza - és més reconeixible a "Pandora" que la de Begur a "De repente, el último verano". Però ni "Pandora" ni "De repente, el último verano" pretenien reflectir la realitat d'uns pobles concrets, com ara Tossa i Begur. Més aviat, s'hi cercaven referències mítiques. A la Tossa del film d'Albert Lewin, hi conflueixen els mites de Pandora i l'holandès errant, en un espai que té a veure amb els paradisos buscats i imaginats pels intel·lectuals nord-americans de la generació perduda. Mankiewicz, inspirat per Tennessee Williams, també cercava a Begur una imatge mítica, però la seva recerca tenia una dimensió més crua perquè es relacionava amb un cas de canibalisme.

Ara bé, cercant el mite, Mankiewicz no oblidava la imatge que circulava a l'estranger de la realitat de l'Estat espanyol a l'època franquista: primitivisme, misèria i joves amb les mans esteses pidolant pels carrers. Tant és així que, en conèixer el guió, la censura franquista va prohibir la filmació de les seqüències en considerar que difonien una

Dos moments del rodatge de Suddenly, last summer.

CARRERAS

CARRERAS

imatge negativament primitiva de l'Estat espanyol. Aleshores, l'equip del film va buscar exteriors a Grècia, però ni Mankiewicz ni el productor Spiegel n'estaven convençuts i van presentar un nou guió més suavitzat a la censura franquista. Mankiewicz, però, va rodar les imatges corresponents al guió inicial. Els espies van informar a les autoritats franquistes, les quals van intentar interrompre el rodatge. L'ambaixada nord-americana va intercedir, però el film va tardar més de vint anys a estrenar-se a l'Estat espanyol. Trenta anys després encara no s'ha pogut projectar a Begur, però excel·lents fotografies de Josep Carreras -qui va contribuir en el rodatge com a segon foto fixa- van recordar que "De repente, el último verano" té molt a agrair a la llum de la població costanera. En aquestes fotografies, que van ser exposades en una sala del casino de Begur, es pot veure Liz Taylor escoltant les instruccions de Mankiewicz o descansant del rodatge, amb vestit de bany, o el rostre mai vist a la pel·lícula de Jesús Ugarte, l'actor que interpretava el misteriós Sebastián.

Imatges dignificades pel pas del temps que van recollir les segones Jornades cinematogràfiques de Begur, una mostra que té la lloable intenció de demostrar que existeix un altre cinema que el que es vol projectar a les sales comercials. "Gent de Cinema", que també pretén reunir persones relacionades amb el fet cinematogràfic per tal que comparteixin les seves

experiències i discuteixin els seus problemes, és una temptativa interessant, però encara té uns certs problemes de definició.

En voler oferir una panoràmica del cinema a l'Estat de les autonomies, potser no es van donar prou elements que permetessin diferenciar -si és que això és possible- la realitat cinematogràfica de Catalunya, Euskadi, Galícia i la resta de l'Estat espanyol. També es fa difícil entendre, per exemple, la coexistència d'una pel·lícula de Pilar Miró amb una del maleït Adolfo Arrieta. Amb tot, i també considerant una iniciativa com la

d'incentivar el record sobre el que va deixar el pas de la indústria de Hollywood a Begur en el cas de "De repente, el último verano", aquestes Jornades obren una possibilitat que contrasta amb les tendències acomodaticies de la distribució, l'exhibició i la demanda cinematogràfiques. És optar per un cinema que a vegades està mancat i té les seves insuficiències, però que en molts casos és arriscat, suggerent i exigeix una major disponibilitat i atenció per part dels espectadors.

IMMA MERINO

CARRERAS

*Liz Taylor
fotografiada
a Begur per
Josep Carreras,
en un descans
del rodatge.*